

Имперія както Турція. Ето на кой брой възлазя дългъ-тъ на Турція, и какъ ся разставя тойзъ дългъ.

Сборъ отъ два заема въ Европа, въ 1854 и 1855 л., что достига заедно до 8 милиона лив. ст., или на франгы.....	200,000,000
Каймета, хартийны пары съ лихва, около.....	40,000,000
Каймета, хартийны пары безъ лихва до.....	60,000,000
Ветхы сейми, хартийны пары безъ лихва, около..	16,000,000
Нови сейми, хартийны пары съ лихва, до.....	20,000,000
Дългове на арсенала, ветхы и новы, около.....	4,000,000
Дългове на топханата.....	3,500,000
Дългъ на сераскыерата.....	15,000,000
Дългъ на градскый листъ Султановъ.....	80,000,000

(Тойзъ дългъ е днесъ скръпенъ и ся наричя новы скръпенія.)

Различны дългове, нарядени и ненарядени, слѣдъ боя, до.....

100,000,000
Чловѣкъ може, безъ да ся бои да не притвари Отоманскый дългъ, да закара всичко това до 600 милиона франга, че Отоманското управленіе ся е видѣло въ нужда да приеме посрѣдствомъ различни министерства, множество частны заемы, или отъ Отоманската Банка въ Цареградъ, или отъ голѣмыты bankersкы къщи. Тойзъ дългъ е най-паче и по-голѣмъ отъ броя, что забѣлѣжихме: нѣкой може разсѣди отъ примѣра на монедното състояніе на Турція. Ето това състояніе:

Срѣбарны пары исабены, что иматъ посрѣдъ 45% сжщественж стойность; дѣйствително на вървежъ около 160 милиона франга; хартийны пары различни видове, около 140 милиона франга; които съставляватъ заедно единъ вървежъ въ металъ или въ хартия около 300 милиона франга. Това монедно състояніе, чловѣкъ го вижда завчясъ, умножава броя на дълга. Отистина, не е възможно, слѣдъ направеный испытъ, да не припознае нѣкой, зачто е припрѣна нужда ради В. Порта да прѣобрази монеднжтж си системж като насѣче металны пары добро качество, както бяше закачила да го прави въ 1845 л., ако тя иска да основе кредита въ Турція. Като положимъ единъ вървежъ отъ 180 милиона исабены пары, и полагаіето нѣма никакво прѣкаляваніе, трѣба управленіето да начне да гы събира и да гы изгубва 45 или 50%. Даклемъ това, ще бжде за управленіето една загуба отъ 80 или 90 милиона франга, които трѣба да ся прибавятъ на сегашній дългъ. Обаче вжтрѣшній и вжнкашній дългъ на Турція не прѣдставя, сравненъ съ изворити на имперіята, яко голѣмъ брой. Безъ да го прѣкаляваме да кажемъ, че повѣчето Царцины въ Европа, както и най-малкыты, иматъ по-голѣмы дългове отъ опизъ на Турція, и, по злополучіе за тѣхъ, тыя нѣматъ никакъ голѣмы естествены богатства. Нѣ тыя царцины ся радватъ съ